

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στην Προσχολική Εκπαίδευση

Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης
στη Σχολική Μονάδα

Τόμος III: Μεθοδολογία και
Εργαλεία Διερεύνησης

Δεκέμβριος 2012

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού για την Προσχολική Εκπαίδευση που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορείς υλοποίησης το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η συγγραφή του παρόντος τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας έργου του πιλοτικού προγράμματος και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2012.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, επίκουρος καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Κωνσταντίνος Λάμνιαν, καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής σπουδών Π.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

Πίνακας περιεχομένων

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
II. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	7
III. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	12
Δείκτης Αξιολόγησης 1.1: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι	14
Δείκτης Αξιολόγησης 1.2: Στελέχωση του νηπιαγωγείου	18
Δείκτης Αξιολόγησης 2.1: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής	21
Δείκτης Αξιολόγησης 2.2: Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων	25
Δείκτης Αξιολόγησης 2.3: Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού .	29
Δείκτης Αξιολόγησης 3.1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών.....	33
Δείκτης Αξιολόγησης 3.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των παιδιών	37
Δείκτης Αξιολόγησης 4.1: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών..	41
Δείκτης Αξιολόγησης 4.2: Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς-κοινωνικούς φορείς.....	45
Δείκτης Αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις	49
Δείκτης Αξιολόγησης 5.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου	53
Δείκτης Αξιολόγησης 6.1: Φοίτηση και διαρροή των μαθητών	57
Δείκτης Αξιολόγησης 6.2: Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών	60
Δείκτης Αξιολόγησης 6.3: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών.....	62
Δείκτης Αξιολόγησης 7.1: Επίτευξη των στόχων του νηπιαγωγείου	66

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα ενδεικτικό μεθοδολογικό πλαίσιο για τη διερεύνηση των δεικτών αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα

Ο παρών τόμος αναφέρεται αναλυτικά στη μεθοδολογία και στα εργαλεία διερεύνησης των δεικτών αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα.

Το υλικό αυτό αποτελεί ένα ενδεικτικό ερευνητικό πλαίσιο και συνιστά μια πρόταση προσέγγισης και διερεύνησης η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί από τις ομάδες εργασίας στη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης, στη διαδικασία της γενικής εκτίμησης της εικόνας του νηπιαγωγείου και στη συστηματική διερεύνηση των δεικτών ποιότητας.

Η μεθοδολογία και τα εργαλεία διερεύνησης αναπτύσσονται με βάση το θεματικό πλαίσιο της ΑΕΕ το οποίο έχει ολιστικό χαρακτήρα και περιλαμβάνει όλες τις σημαντικές παραμέτρους του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα.

Η προσέγγιση του εκπαιδευτικού έργου διακρίνεται σε τρία επίπεδα ανάλυσης: **Τομέας, Δείκτης, Κριτήριο**. Κάθε επίπεδο ανάλυσης έχει τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συμβάλλει με διαφορετικό τρόπο στη διαδικασία της αξιολόγησης.

Οι τομείς, οι δείκτες και τα κριτήρια δεν είναι ισότιμα μεταξύ τους. Αποκτούν διαφορετική σημασία κατά την υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου η οποία μπορεί να επηρεάζεται από τις διαφορές μεταξύ των σχολικών μονάδων. Στη διαδικασία της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη, τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο, τα οποία αντιστοιχούν σε τρεις βασικές αναλυτικές/ερμηνευτικές κατηγορίες του εκπαιδευτικού έργου: **Δεδομένα του Νηπιαγωγείου – Εκπαιδευτικές Διαδικασίες – Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα**.

Στο **θεματικό πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου** η κατανομή των **τομέων** και των **δεικτών** αντιστοιχεί σε βασικά σημεία του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο. Οι τομείς αυτοαξιολόγησης διακρίνονται σε επιμέρους βασικούς δείκτες ποιότητας και κάθε δείκτης αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες παραμέτρους που θεωρούνται καθοριστικές στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο. Κάθε δείκτης ή κατηγορία δεικτών αποτιμάται με κριτήρια, τα οποία θεωρούμε ότι κατέχουν θέση διερευνητικών ερωτημάτων σχετικά με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου πραγματοποιείται ουσιαστικά στο επίπεδο των δεικτών. Η ανάλυση των δεικτών σε κριτήρια είναι σχηματική/συμβατική. Το νηπιαγωγείο έχει τη δυνατότητα να αναπροσαρμόζει και να διαμορφώνει τα δικά του κριτήρια για την αποτίμηση ενός δείκτη, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Ο καθορι-

σμός των κριτηρίων διερεύνησης κάθε δείκτη, καθώς και οι εμφάσεις, παραμένουν στη διακριτική ευχέρεια της σχολικής μονάδας.

Για την εκτίμηση της σχολικής πραγματικότητας ως προς τα επιμέρους κριτήρια ποιότητας μπορούν να αξιοποιηθούν ποσοτικά δεδομένα από το αρχείο της σχολικής μονάδας ή από ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, όπως π.χ. αριθμός αιθουσών, επιφάνεια αιθουσών ανά μαθητή, μαθητές ανά Η/Υ, αλλά και δεδομένα τα οποία συγκεντρώνονται με την αξιοποίηση άλλων ερευνητικών μεθόδων και εργαλείων, όπως με τη χρήση ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων για τη διερεύνηση των απόψεων των μαθητών και των εκπαιδευτικών κ.λπ.

Η προτεινόμενη διαδικασία αξιοποίησης ποσοτικών δεδομένων από τα αρχεία του νηπιαγωγείου (ή από καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε εκπαιδευτικές βάσεις δεδομένων) αποσκοπεί πρωτίστως στη διευκόλυνση του νηπιαγωγείου κατά την αποτίμηση των δεικτών με δεδομένα άμεσα διαθέσιμα στη σχολική μονάδα, καθώς και στην ενίσχυση της εγκυρότητας των δεδομένων που θα συγκεντρώσει το νηπιαγωγείο με άλλες μεθόδους άντλησης πληροφοριών. Δεν θα πρέπει επομένως να θεωρηθεί ως μια εκ νέου καταγραφή των δεδομένων από τους εκπαιδευτικούς.

Τα διάφορα ερωτήματα που προτείνονται για την αποτίμηση του δεικτών είναι ενδεικτικά, αντιστοιχούν στα προτεινόμενα κριτήρια ποιότητας και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ερωτηματολόγια και σε σχέδια συνέντευξης, να αποτελέσουν βάση για τεχνικές παρατήρησης, να γίνουν θέματα συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών. Κάθε σχολική μονάδα μπορεί να αντλήσει, να χρησιμοποιήσει ή και να τροποποιήσει τα στοιχεία του υλικού που αντιστοιχούν στους δείκτες τους οποίους έχει επιλέξει για διερεύνηση.

Στο προτεινόμενο παράδειγμα διερεύνησης του κάθε δείκτη περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- **Συνοπτική περιγραφή του δείκτη**
- **Σκοπός και αντικείμενο διερεύνησης του δείκτη**
- **Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας**
- **Μέθοδος εργασίας - Πηγές και εργαλεία άντλησης δεδομένων**
- **Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο ποσοτικά στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη**
- **Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη**

Πριν ξεκινήσει η διαδικασία της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα προτείνεται να γίνει έλεγχος του πλαισίου ΑΕΕ, καθώς και των εργαλείων, με σκοπό την προσαρμογή τους στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί ο βαθμός κατά τον οποίο οι προτεινόμενοι δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης εμπεριέχουν / απεικονίζουν το σύνολο των στοιχείων που συνθέτουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου στη συγκεκριμένη σχολική μονάδα, καθώς επίσης και εάν καλύπτουν τα προβλήματα

τα και τις προτεραιότητες του νηπιαγωγείου. Επομένως, μία πρώτη εργασία των εκπαιδευτικών είναι:

- ▶ η κριτική προσέγγιση του πλαισίου της ΑΕΕ με σκοπό την προσαρμογή, τη διαφοροποίηση ή τροποποίηση του περιεχομένου κάποιων δεικτών, και
- ▶ η απόδοση έμφασης στη διερεύνηση ορισμένων δεικτών, γεγονός που υποδηλώνει τη σημασία που αποδίδει η σχολική μονάδα σε αυτούς, ώστε οι εκπαιδευτικοί να τους προσεγγίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Στη μελέτη των δεικτών έχει σημασία να δοθεί έμφαση, μεταξύ άλλων, σε ζητήματα όπως:

- α) η αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες,
- β) η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες,
- γ) η διαχρονική μεταβολή των στοιχείων του δείκτη.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή του τρόπου της αξιολόγησης των δεικτών ανήκει στους εκπαιδευτικούς. Τα διάφορα ερωτήματα που προτείνονται είναι ενδεικτικά, αντιστοιχούν στα επιμέρους κριτήρια του δείκτη και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ερωτηματολόγια, να αποτελέσουν βάση για σχέδια παρατήρησης, να γίνουν θέματα συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών, καθώς ο βασικός στόχος της ΑΕΕ είναι η κινητοποίηση, η ενεργοποίηση, η συμμετοχή, καθώς και η ανάπτυξη διαλόγου, συνεργασιών και πρωτοβουλιών, με σκοπό την ενδυνάμωση των σχέσεων και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο.

Ένα άλλο ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας που συνδέεται με την αποτελεσματική διερεύνηση, ερμηνεία και αξιοποίηση των πορισμάτων της ΑΕΕ αφορά στην επαρκή γνώση των στοιχείων του κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου, το οποίο επηρεάζει άμεσα τα κοινωνικά, πολιτισμικά και μορφωτικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού του νηπιαγωγείου. Οι σχετικές πληροφορίες και οι γνώσεις είναι εξαιρετικά χρήσιμες για την κατανόηση των στοιχείων των περισσότερων δεικτών που αφορούν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και στα παραγόμενα αποτελέσματα και κρίνεται σκόπιμο να αξιοποιούνται για την πληρέστερη αποτίμηση των δεικτών, την επιλογή προτεραιοτήτων και την ανάπτυξη των σχεδίων δράσης του νηπιαγωγείου.

II. ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ταυτότητα του νηπιαγωγείου

Γενικά χαρακτηριστικά του νηπιαγωγείου

Γενικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού

Γενικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών και του νηπιαγωγείου

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού

Κοινωνικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου

A. ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Τομείς	Δείκτες	Κριτήρια
1. Μέσα και Πόροι	1.1 Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι	<ul style="list-style-type: none"> • Επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών χώρων • Επάρκεια και καταλληλότητα εξοπλισμού και μέσων του νηπιαγωγείου • Επάρκεια οικονομικών πόρων
	1.2 Στελέχωση του νηπιαγωγείου	<ul style="list-style-type: none"> • Επάρκεια διδακτικού προσωπικού (αριθμός, σύνθεση, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, εμπειρία των εκπαιδευτικών) • Επάρκεια λοιπού προσωπικού

Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ		
Τομείς	Δείκτες	Κριτήρια
2. Ηγεσία και Διοίκηση του Νηπιαγωγείου	2.1 Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής	<ul style="list-style-type: none"> • Διατύπωση των βασικών επιδιώξεων του νηπιαγωγείου (όραμα, αξίες και στόχοι του νηπιαγωγείου) • Διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού και συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας • Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού σχολικού προγράμματος
	2.2 Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων	<ul style="list-style-type: none"> • Ορθολογική διαχείριση οικονομικών πόρων • Αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού • Προσβασιμότητα και ασφάλεια των μαθητών σε όλους τους χώρους του νηπιαγωγείου • Ένταξη και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη λειτουργία του νηπιαγωγείου
	2.3 Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση της εμπειρίας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών • Υποστήριξη της συνεχούς επιστημονικής και παιδαγωγικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών • Υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών και των συνεργασιών μεταξύ τους

3. Διδα- σκαλία και Μάθηση	3.1 Ανάπτυξη και ε- φαρμογή διδακτικών πρακτικών	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός /δόμηση της διδασκαλίας και αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου • Καταλληλότητα και ποικιλία διδακτικών προσεγγίσεων • Χρήση διαθέσιμου εξοπλισμού και μέσων από εκπαιδευτικούς και μαθητές • Διάδραση εκπαιδευτικού-μαθητή και ενεργός συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης
	3.2 Ανάπτυξη και ε- φαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγη- σης των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή • Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης • Συστηματική παρακολούθηση της προόδου και ανατροφοδότηση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους • Αξιοποίηση δεδομένων αξιολόγησης για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας
4. Κλίμα και Σχέσεις του Νηπι- αγωγείου	4.1 Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών- μαθητών και μεταξύ των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματική διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών • Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία εκπαιδευτικών – μαθητών • Συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολική ζωή • Παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών

	4.2 Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς • Ποιότητα ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους • Οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς
5. Προγράμματα, Παρεμβάσεις και Δράσεις Βελτίωσης	5.1 Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών • Ανάλυση καινοτόμων πρωτοβουλιών και υποστήριξη καινοτομικών παρεμβάσεων • Υλοποίηση ειδικών υποστηρικτικών - αντισταθμιστικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών • Υιοθέτηση μέτρων και παρεμβάσεων στο νηπιαγωγείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής
	5.2 Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μιας συνεχούς και συστηματικής διαδικασίας προγραμματισμού και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου • Διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας στη διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίων δράσης • Αξιοποίηση και βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ		
Τομείς	Δείκτες	Κριτήρια
6. Εκπαιδευτικά αποτελέσματα	6.1 Φοίτηση και διαρροή των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Υψηλά επίπεδα φοίτησης των μαθητών σε όλες τις τάξεις του νηπιαγωγείου Περιορισμένη διαρροή μαθητών
	6.2 Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών που ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών Πρόοδος όλων των μαθητών σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους Μείωση της διαφοράς στις επιδόσεις των μαθητών κατά τη διάρκεια της χρονιάς
	6.3 Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη του δυναμικού κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως ικανοτήτων, γένους, κοινωνικής, πολιτισμικής προέλευσης ή άλλων ιδιομορφιών Ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών Ικανοποίηση των μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία
7. Αποτελέσματα του νηπιαγωγείου	7.1 Επίτευξη των στόχων του νηπιαγωγείου	<ul style="list-style-type: none"> Ανταπόκριση του νηπιαγωγείου στις θεσμικές του υποχρεώσεις Επίτευξη των ετήσιων στόχων του νηπιαγωγείου Αποτελεσματικότητα των σχεδίων δράσης Ικανοποίηση των αναγκών όλων των μελών της σχολικής κοινότητας

III. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙ- ΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Ταυτότητα του νηπιαγωγείου:

Στο πεδίο αυτό περιλαμβάνονται στοιχεία, τα οποία προσδιορίζουν την ταυτότητα της σχολικής μονάδας και τα οποία μπορούν προοπτικά να συγκροτήσουν την ιστοσελίδα του νηπιαγωγείου. Γίνεται αναφορά στα γενικά χαρακτηριστικά της σχολικής μονάδας, καθώς και στα κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού και του νηπιαγωγείου.

Γενικά χαρακτηριστικά του νηπιαγωγείου:

Παρουσιάζονται στοιχεία του νηπιαγωγείου, όπως: όνομα, κωδικός, διεύθυνση, εκπαιδευτική βαθμίδα, οργανικότητα.

Γενικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού:

Καταγράφονται στοιχεία των μαθητών που φοιτούν στο νηπιαγωγείο, όπως: μαθητές/ τριες συνολικά, αριθμός μαθητών ανά / τμήμα.

Γενικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου δυναμικού:

Περιγράφονται στοιχεία των εκπαιδευτικών όπως: αριθμός, φύλο, υπηρεσιακή κατάσταση (μόνιμος/αναπληρωτής/ωρομίσθιος), έτη υπηρεσίας στο συγκεκριμένο νηπιαγωγείο, κ.λπ.

Περιγράφονται στοιχεία του λοιπού προσωπικού (διοικητικό, επιστημονικό, βοηθητικό) όπως: αριθμός, κατηγορίες απασχόλησης, επαγγελματική κατάσταση (μόνιμος/ συμβασιούχος/ ωρομίσθιος).

Κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του μαθητικού δυναμικού:

Στο πεδίο αυτό αξιοποιούμε στοιχεία που έχουν συχνά καθοριστική σημασία και επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και πρακτικές και τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο, καθώς συνδέονται με το μορφωτικό κεφάλαιο των μαθητών και τις διαδικασίες της κοινωνικής και πολιτισμικής αναπαραγωγής στο νηπιαγωγείο. Τα στοιχεία μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά τη διερεύνηση επιμέρους πτυχών της σχολικής πραγματικότητας.

Κοινωνικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου:

Στο πεδίο αυτό καταγράφουμε στοιχεία που αφορούν στο ευρύτερο περιβάλλον του νηπιαγωγείου και επιδρούν σε παραμέτρους του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίες συνδέονται με διαδικασίες της κοινωνικής και πολιτισμικής αναπαραγωγής και επηρεάζουν άμεσα το άνοιγμα του νηπιαγωγείου στην κοινωνία. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά τη διερεύνηση επιμέρους πτυχών της σχολικής πραγματικότητας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ: ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ

Δείκτης Αξιολόγησης 1.1: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στον βαθμό που οι υπάρχοντες χώροι (εσωτερικοί και εξωτερικοί), ο εξοπλισμός, τα μέσα και οι οικονομικοί πόροι του νηπιαγωγείου ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών, του εκπαιδευτικού έργου, τις ανάγκες των εκπαιδευτικών και των παιδιών καθώς και στις ανάγκες λειτουργίας του νηπιαγωγείου.

Περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την επάρκεια και την καταλληλότητα των σχολικών χώρων (αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων, βοηθητικοί χώροι, αύλειος χώρος κ.λπ.) και του εξοπλισμού τους (έπιπλα, εποπτικά είδη, εκπαιδευτικό υλικό κ.λπ.). Επίσης, περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την επάρκεια των οικονομικών πόρων για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχολικού προγράμματος και την ανάπτυξη της σχολικής ζωής.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτόν αποτιμάται η επάρκεια και η καταλληλότητα των σχολικών χώρων και της υλικοτεχνικής υποδομής, καθώς και η επάρκεια των διαθέσιμων οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του νηπιαγωγείου. Διαπιστώνεται η καλή κατάσταση των εσωτερικών και των εξωτερικών χώρων και της υλικοτεχνικής υποδομής, όπως επίσης και η επάρκεια των διαθέσιμων οικονομικών πόρων. Εντοπίζονται προβλήματα, ελλείψεις, δυσλειτουργίες και ανεπάρκειες.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως είναι: Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Καινοτόμα προγράμματα, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Σχέσεις και συνεργασίες με γονείς, με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, κ.λπ.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών χώρων
- Επάρκεια και καταλληλότητα του εξοπλισμού και των μέσων του νηπιαγωγείου
- Επάρκεια οικονομικών πόρων

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης και διδακτικού προσωπικού, Βιβλίο καταγραφής παιδαγωγικού και εποπτικού υλικού, καταχωρήσεις στοιχείων της σχολικής μονάδας σε βάσεις δεδομένων) με σκοπό την αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης του νηπιαγωγείου σε σχέση με τους χώρους, τον εξοπλισμό και τους οικονομικούς πόρους.
- Παρατήρηση της χρήσης των χώρων του νηπιαγωγείου από τους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά.
- Ερωτηματολόγια/συνεντεύξεις/συζητήσεις που απευθύνονται σε παιδιά, εκπαιδευτικούς και γονείς σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από την επάρκεια και την καταλληλότητα των χώρων και του εξοπλισμού του νηπιαγωγείου.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Εκτιμώνται στοιχεία που αποτυπώνουν την υπάρχουσα κατάσταση του νηπιαγωγείου σε σχέση με τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του και ειδικότερα:

- τα γενικά χαρακτηριστικά του σχολικού κτιρίου: αποκλειστική ή όχι χρήση του σχολικού κτιρίου από το νηπιαγωγείο, θέση και περιβάλλον χώρος, αρχικός προορισμός, παλαιότητα κ.λπ.
- τους διαθέσιμους εσωτερικούς χώρους: αίθουσες διδασκαλίας, γραφεία Προϊσταμένης/εκπαιδευτικών, αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων, χώρος ανάπαυσης, τραπεζαρία-κουζίνα, χώροι υγιεινής, αποθήκη κ.λπ.
- τους διαθέσιμους εξωτερικούς χώρους: ύπαρξη αύλειου χώρου, αποκλειστική ή όχι χρήση του αύλειου χώρου από το νηπιαγωγείο, χώροι πρασίνου κ.λπ.
- την επάρκεια θέρμανσης/κλιματισμού, φυσικού φωτισμού, εξαερισμού και ύδρευσης, την ύπαρξη υποδομής για άτομα που αντιμετωπίζουν κινητικές δυσκολίες, κ.λπ.

Εξετάζεται επίσης ο εξοπλισμός των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων του νηπιαγωγείου. Εκτιμώνται στοιχεία όπως:

- τα εποπτικά είδη (φάξ, φωτοτυπικό, μικροφωνικό σύστημα, DVD, κασετόφωνα, τηλεοράσεις, προβολείς διαφανειών, φωτογραφική μηχανή κ.λπ.)

- τα εξοπλιστικά είδη (βιβλιοθήκες, καθίσματα, τραπέζια, καρεκλάκια, καβαλέτο κ.λπ.)

- το παιδαγωγικό υλικό (μουσικά όργανα, επιτραπέζια παιχνίδια, μαγνητικοί πίνακες, αριθμητήρια, κουκλοθέατρο κ.λπ.)

Δίνεται έμφαση σε στοιχεία που αφορούν την ύπαρξη υπολογιστών ανά αίθουσα διδασκαλίας, τη σύνδεση με το διαδίκτυο κ.λπ.

Τέλος, εξετάζονται στοιχεία που αφορούν τους οικονομικούς πόρους της σχολικής μονάδας:

- την κατανομή των εσόδων ανά κατηγορία πηγών και προβλεπόμενης δαπάνης
- την κατανομή των δαπανών ανά κατηγορία.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη

	1	2	3	4
Οι εσωτερικοί χώροι του νηπιαγωγείου (αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων, γραφεία προσωπικού, βοηθητικοί χώροι) επαρκούν για τις ανάγκες των παιδιών, των εκπαιδευτικών και του σχολικού προγράμματος.				
Το νηπιαγωγείο διαθέτει τους απαραίτητους χώρους και εξοπλισμό (τραπεζαρία-κουζίνα, χώρος ανάπαυσης κ.λπ.) για τη λειτουργία ολόημερων τμημάτων.				
Ο αύλειος χώρος είναι ευρύχωρος και επαρκεί για τις ανάγκες των παιδιών και του σχολικού προγράμματος.				
Ο αύλειος χώρος είναι εξοπλισμένος κατάλληλα ώστε να καλλιεργεί τη δημιουργικότητα και τη φαντασία των παιδιών.				
Οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί χώροι του νηπιαγωγείου είναι ασφαλείς για τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι ευρύχωρες και επιτρέπουν την άνετη δράση των παιδιών και των εκπαιδευτικών.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας έχουν επαρκή φωτισμό, εξαερισμό, ηχομόνωση και κατάλληλη θερμοκρασία.				

Το νηπιαγωγείο διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές για την εξυπηρέτηση των ατόμων με προβλήματα κινητικότητας ή όρασης (ανελκυστήρες, ράμπες, διάδρομοι κ.λπ.).				
Το περιβάλλον του νηπιαγωγείου, εσωτερικά και εξωτερικά, είναι καθαρό, καλαίσθητο, οικείο και προδιαθέτει θετικά τα παιδιά, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.				
Το νηπιαγωγείο διαθέτει επαρκή αριθμό ψηφιακών συσκευών (υπολογιστές, διαδραστικοί πίνακες, βίντεο κ.λπ.) για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.				
Τα εξοπλιστικά είδη (βιβλιοθήκες, καθίσματα, τραπέζια, καρεκλάκια, καβαλέτο κ.λπ.) του νηπιαγωγείου επαρκούν για τις ανάγκες των παιδιών και των εκπαιδευτικών.				
Το παιδαγωγικό υλικό του νηπιαγωγείου (επιτραπέζια παιχνίδια, παζλ, ενσφηνώματα, μουσικά όργανα κ.λπ.) είναι επαρκές για τις ανάγκες των παιδιών και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.				
Το παιδαγωγικό υλικό του νηπιαγωγείου προσελκύει το ενδιαφέρον των παιδιών και υποστηρίζει τη μάθησή τους.				
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι επαρκούν για τις ανάγκες του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο.				
Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι επαρκούν για τις λειτουργικές ανάγκες του νηπιαγωγείου.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ: ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ

Δείκτης Αξιολόγησης 1.2: Στελέχωση του νηπιαγωγείου

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στην επαρκή στελέχωση της σχολικής μονάδας σε ανθρώπινο δυναμικό για την κάλυψη αναγκών λειτουργίας της. Ειδικότερα, εξετάζει κατά πόσο ο αριθμός, η επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση και η επαγγελματική εμπειρία του διδακτικού προσωπικού ανταποκρίνονται στις ανάγκες λειτουργίας του νηπιαγωγείου, αλλά και στις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών. Εξετάζει, επίσης, εάν το νηπιαγωγείο στελεχώνεται με διοικητικό, ειδικό επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό για την κάλυψη αναγκών που συνδέονται με τη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου, τις ατομικές και κοινωνικές ανάγκες των παιδιών ή αυτές που αφορούν την καθαριότητα, συντήρηση και φύλαξη του σχολικού κτιρίου.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η διερεύνηση του βαθμού στον οποίο το διδακτικό προσωπικό (αριθμός, επαγγελματική εμπειρία, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση) ή η ύπαρξη λοιπού προσωπικού που στελεχώνει το νηπιαγωγείο επαρκούν για την καλή λειτουργία του. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η επαρκής στελέχωση σε διδακτικό προσωπικό και η κάλυψη αναγκών που συνδέονται με τη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου, τις ατομικές και κοινωνικές ανάγκες των παιδιών, την καθαριότητα και συντήρηση των χώρων του νηπιαγωγείου. Εντοπίζονται προβλήματα και ελλείψεις, όπως η μη έγκαιρη κάλυψη κενών θέσεων εκπαιδευτικών, οι συχνές αλλαγές στο διδακτικό προσωπικό, κ.λπ.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με τον Δείκτη 2.3 που αφορά στην Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Επάρκεια διδακτικού προσωπικού (αριθμός, επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση, επαγγελματική εμπειρία)
- Επάρκεια λοιπού προσωπικού

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένου και διδακτικού προσωπικού, ατομικοί φάκελοι εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού, εγκύκλιοι, έγγραφα, βάσεις δεδομένων κ.λπ.) που σχετίζονται με το διδακτικό και το λοιπό προσωπικό, καθώς και με τις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού.
- Επισκόπηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών (καταγραφή του αριθμού εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε προγράμματα ενδοσχολικής επιμόρφωσης, της επιστημονικής δραστηριότητας των εκπαιδευτικών κ.λπ.).

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ο αριθμός των εκπαιδευτικών
- η επιστημονική/παιδαγωγική κατάρτιση (σπουδές, επιμόρφωση) και η επιστημονική δραστηριότητα των εκπαιδευτικών (συγγραφικό έργο, συνέδρια, ημερίδες, επιμορφωτικά προγράμματα, συμμετοχή σε καινοτόμες δράσεις)
- η επαγγελματική εμπειρία των εκπαιδευτικών, ο χρόνος υπηρεσίας στη συγκεκριμένη σχολική μονάδα και η εργασιακή τους σχέση (μόνιμοι, αναπληρωτές)
- η απασχόληση των εκπαιδευτικών σε διοικητικό έργο (ώρες απασχόλησης την εβδομάδα κατά προσέγγιση)
- η στελέχωση του νηπιαγωγείου με διοικητικό, ειδικό επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Οι κενές θέσεις των εκπαιδευτικών καλύπτονται έγκαιρα με την έναρξη του σχολικού έτους.				
Η σύνθεση του διδακτικού προσωπικού του νηπιαγωγείου παραμένει σταθερή τα τελευταία χρόνια.				
Η αναλογία ανάμεσα στο μόνιμο προσωπικό και τους αναπληρωτές ¹ δε δημιουργεί προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του νηπιαγωγείου.				
Η επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών.				
Η επαγγελματική εμπειρία του διδακτικού προσωπικού συμβάλλει στην αποτελεσματική εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών και στην εύρυθμη λειτουργία του νηπιαγωγείου.				
Η επαρκής στελέχωση του νηπιαγωγείου καλύπτει τις ανάγκες των παιδιών με ειδικές ανάγκες και παιδιών από διαφορετικά και πολιτισμικά και γλωσσικά περιβάλλοντα.				
Η επαρκής στελέχωση του νηπιαγωγείου καλύπτει τις ανάγκες που σχετίζονται με τη στήριξη του διδακτικού και διοικητικού έργου της σχολικής μονάδας.				
Η επαρκής στελέχωση του νηπιαγωγείου καλύπτει τις ανάγκες λειτουργίας του σε σχέση με την καθαριότητα, συντήρηση και φύλαξη του σχολικού κτηρίου.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

¹ Αφορά τα νηπιαγωγεία που στελεχώνονται από δύο και περισσότερους εκπαιδευτικούς

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.1: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης εξετάζει τις πρακτικές του νηπιαγωγείου που αφορούν την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής. Ειδικότερα, αποτιμώνται πρακτικές που αφορούν τη διατύπωση των γενικών επιδιώξεων και προτεραιοτήτων του νηπιαγωγείου και των κανόνων που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή και πρακτικές που διευκολύνουν την επικοινωνία, τη συνεργασία, τη συμμετοχή και τη συλλογική δράση των μελών της σχολικής κοινότητας. Αποτιμώνται, επίσης, στοιχεία που αφορούν τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος. Δίνεται έμφαση στη διαμόρφωση ενός λειτουργικού ωρολογίου προγράμματος, καθώς και στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διαχείριση των ενεργειών για την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων του νηπιαγωγείου κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτόν αποτιμώνται οι διαδικασίες που αναπτύσσονται στη σχολική μονάδα για την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής. Εξετάζονται οι πρακτικές σχεδιασμού, εφαρμογής και διαχείρισης του σχολικού προγράμματος, καθώς και αυτές που αφορούν τη διαμόρφωση κοινών στόχων και προτεραιοτήτων και διευκολύνουν τη συλλογική δράση και τη συνεργασία των μελών της σχολικής κοινότητας. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και η εφαρμογή του σχολικού προγράμματος ή η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας, συμμετοχικότητας και συλλογικότητας κ.λπ. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οργάνωση και συντονισμό των δράσεων ή στην επικοινωνία και συνεργασία των μελών της σχολικής κοινότητας.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Διαχείριση μέσων και πόρων, Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού, Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς – κοινωνικούς φορείς, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, Επίτευξη των στόχων του νηπιαγωγείου κ.λπ.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης

στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Διατύπωση των βασικών επιδιώξεων του νηπιαγωγείου (όραμα, αξίες και στόχοι του νηπιαγωγείου)
- Διαμόρφωση συμμετοχικού, συλλογικού και συνεργατικού πλαισίου εργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας
- Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός λειτουργικού σχολικού προγράμματος

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης και διδακτικού προσωπικού, ατομικοί φάκελοι εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού, εγκύκλιοι, έγγραφα, βάσεις δεδομένων κ.λπ.) με στόχο την καταγραφή των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Ερωτηματολόγια/σ υνεπτεύξεις ατομικές και ομαδικές που απευθύνονται προς την Προϊσταμένη, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για τη διερεύνηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- συνεδριάσεις Συλλόγου Διδασκόντων με στόχο τον προγραμματισμό και τον συντονισμό εφαρμογής του Σχολικού Προγράμματος (αριθμός, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, βασικές αποφάσεις)
- βαθμός υλοποίησης των βασικών αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων
- ετήσιος προγραμματισμός δράσεων/δραστηριοτήτων (υπάρχει, και εάν ναι, τι περιλαμβάνει;)
- αριθμός ημερών που λειτούργησε κανονικά το νηπιαγωγείο (σε μηνιαία & ετήσια βάση)
- αριθμός ημερών που δεν λειτούργησε το νηπιαγωγείο (σε μηνιαία & ετήσια βάση)
- καταγραφή βασικών λόγων απώλειας διδακτικών ωρών.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η Προϊσταμένη, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Διδασκόντων ² , έχει διατυπώσει τους βασικούς στόχους και προτεραιότητες του νηπιαγωγείου για την τρέχουσα σχολική χρονιά.				
Η Προϊσταμένη, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Διδασκόντων, έχει διαμορφώσει ένα σύνολο κοινά αποδεκτών κανόνων που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή.				
Η Προϊσταμένη προωθεί τη δημιουργία κλίματος διαλόγου μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας (παιδιών, εκπαιδευτικών και γονέων).				
Οι αποφάσεις που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή είναι αποτέλεσμα συλλογικών και δημοκρατικών διαδικασιών.				
Όλοι οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν ισότιμα στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τη λειτουργία του νηπιαγωγείου.				
Η Προϊσταμένη διασφαλίζει την τήρηση των αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων.				
Οι απόψεις και τα αιτήματα παιδιών και γονέων λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό του σχολικού προγράμματος.				
Διαμορφώνονται οι κατάλληλες συνθήκες για την αποτελεσματική επικοινωνία των μελών της σχολικής κοινότητας μεταξύ τους.				
Η Προϊσταμένη εξασφαλίζει την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση του διδακτικού προσωπικού σχετικά με θέματα που το αφορούν.				
Η Προϊσταμένη διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις πιθανές διαφορές/διαφωνίες μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.				
Από την αρχή της σχολικής χρονιάς, η Προϊσταμένη σε συνεργασία με τον Σύλλογο Διδασκόντων προγραμματίζει δράσεις για την υλοποίηση των στόχων και προτεραιοτήτων του νηπιαγωγείου.				

² Αφορά τα νηπιαγωγεία που στελεχώνονται από δύο ή περισσότερους εκπαιδευτικούς

Η Προϊσταμένη υποστηρίζει και συντονίζει την άρτια ανάπτυξη του σχολικού προγράμματος.				
Οι προγραμματισμένες δραστηριότητες του νηπιαγωγείου πραγματοποιούνται με τρόπο ικανοποιητικό.				
Η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος διέπεται από παιδαγωγικές - διδακτικές αρχές και παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες παιδιών και εκπαιδευτικών.				
Η Προϊσταμένη και ο Σύλλογος Διδασκόντων συνεργάζονται με τον Σύλλογο Γονέων/Κηδεμόνων για τη διαμόρφωση και αποτελεσματική εφαρμογή του σχολικού προγράμματος.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.2: Διαχείριση και αξιοποίηση μέσων και πόρων

Περιγραφή:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη εξετάζεται κατά πόσο η σχολική μονάδα διαχειρίζεται και αξιοποιεί αποτελεσματικά τα διαθέσιμα μέσα και πόρους. Εξετάζονται παράμετροι όπως η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων για την κάλυψη των αναγκών του νηπιαγωγείου, η αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού, η αποτελεσματική ένταξη των ΤΠΕ στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, καθώς και η διασφάλιση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας των παιδιών σε όλους του χώρους του νηπιαγωγείου. Αποτιμάται επίσης η ανάπτυξη πρωτοβουλιών με στόχο την εξεύρεση πρόσθετων μέσων και πόρων για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του νηπιαγωγείου.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτόν επιχειρείται η αποτίμηση των πρακτικών του νηπιαγωγείου που αφορούν τη διαχείριση των πόρων και την αξιοποίηση των μέσων της σχολικής μονάδας. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η αποτελεσματική διαχείριση των οικονομικών πόρων, η αξιοποίηση των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, η δημιουργική χρήση του εξοπλισμού και του υλικού, η συνεργασία του νηπιαγωγείου με τοπικούς και άλλους φορείς για την εξεύρεση πρόσθετων μέσων ή πόρων ή οι πρακτικές που υποστηρίζουν την ένταξη των ΤΠΕ στη λειτουργία του νηπιαγωγείου. Εντοπίζονται προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων
- Αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων και του εξοπλισμού

- Προσβασιμότητα και ασφάλεια των μαθητών σε όλους τους χώρους του νηπιαγωγείου
- Ένταξη και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη λειτουργία του νηπιαγωγείου

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκτικού προσωπικού, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων, Βιβλίο καταγραφής παιδαγωγικού και εποπτικού υλικού κ.λπ.) για τη διερεύνηση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Παρατήρηση της χρήσης των χώρων και του εξοπλισμού του νηπιαγωγείου από τα παιδιά.
- Ερωτηματολόγια/συνεντεύξεις προς τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την καταγραφή των απόψεών τους σχετικά με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δείκτη (π.χ. αξιοποίηση των χώρων και του εξοπλισμού, διαχείριση οικονομικών πόρων, ασφάλεια παιδιών κ.λπ.).
- Συζήτηση με τα παιδιά σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τους χώρους και τον εξοπλισμό του νηπιαγωγείου.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ποσά που διατέθηκαν για κάλυψη λειτουργικών αναγκών του νηπιαγωγείου (επισκευές, επιδιορθώσεις, αντικαταστάσεις εξοπλισμού, θέρμανση, ύδρευση κ.λπ.)
- ποσά που διατέθηκαν για την προμήθεια εξοπλισμού
- έλεγχος καταλληλότητας και προσαρμογές του κτιρίου για την ενίσχυση της ασφάλειας των παιδιών
- αξιοποίηση των εσωτερικών και εξωτερικών του νηπιαγωγείου από την τοπική κοινότητα (είδος χρήσης, χρήστες, συχνότητα χρήσης)
- χρήση εξωσχολικών χώρων για δραστηριότητες του νηπιαγωγείου, όπως αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικοί χώροι κ.ά. (είδη χώρων, είδη δραστηριοτήτων, συχνότητα χρήσης, κόστος χρήσης, συμφωνίες με εξωσχολικούς φορείς).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων διασφαλίζει την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του νηπιαγωγείου.				
Ο Σύλλογος Διδασκόντων ³ συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση των οικονομικών πόρων του νηπιαγωγείου.				
Η Προϊσταμένη συνεργάζεται αποτελεσματικά με τη Σχολική Επιτροπή στην κατανομή και στη διαχείριση των οικονομικών πόρων του νηπιαγωγείου.				
Η Προϊσταμένη φροντίζει για τη συντήρηση και καλή κατάσταση των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων του νηπιαγωγείου.				
Οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί χώροι του νηπιαγωγείου διατηρούνται καθαροί.				
Λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την προστασία των παιδιών σε όλους τους χώρους του νηπιαγωγείου.				
Οι αίθουσες διδασκαλίας του νηπιαγωγείου είναι διαμορφωμένες σε γωνιές με συγκεκριμένο θέμα λειτουργίας και με κατάλληλο εξοπλισμό.				
Η διαρρύθμιση των αιθουσών διδασκαλίας επιτρέπει τη δυνατότητα συγκέντρωσης και συνεργασίας όλων των παιδιών της τάξης, αλλά και τη δυνατότητα ατομικής εργασίας καθώς και εργασίας σε μικρότερες ομάδες.				
Η οργάνωση του χώρου της τάξης επιτρέπει την ελεύθερη μετακίνηση των παιδιών και των εκπαιδευτικών.				
Οι χώροι του νηπιαγωγείου επιτρέπουν μεγάλο βαθμό ευελιξίας και εύκολη προσαρμογή στις ανάγκες των παιδιών και των δραστηριοτήτων.				

³ Αφορά τα νηπιαγωγεία που στελεχώνονται από δύο και περισσότερους εκπαιδευτικούς

Η διαμόρφωση και η αξιοποίηση του αύλειου χώρου προσφέρει τη δυνατότητα για ανάπτυξη ποικίλων, αναπτυξιακά κατάλληλων και δημιουργικών δραστηριοτήτων.				
Ο εξοπλισμός και το υλικό του νηπιαγωγείου αξιοποιείται δημιουργικά από τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς.				
Τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί έχουν εύκολη και ελεύθερη πρόσβαση στον διαθέσιμο εξοπλισμό και μέσα σε όλους τους χώρους του νηπιαγωγείου.				
Το υλικό του νηπιαγωγείου εμπλουτίζεται και ανανεώνεται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ώστε να προσελκύει το ενδιαφέρον των παιδιών.				
Παρέχεται η δυνατότητα στους γονείς και τους φορείς της τοπικής κοινωνίας να αξιοποιούν τις υποδομές και τα μέσα του νηπιαγωγείου για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκτός σχολικού προγράμματος.				
Το νηπιαγωγείο αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την εξεύρεση πρόσθετων πόρων και μέσων με στόχο την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του σχολικού προγράμματος.				
Τα παιδιά καθοδηγούνται και υποστηρίζονται στην εξοικείωσή τους με τη χρήση ποικίλων και διαφορετικών εργαλείων Τ.Π.Ε.				
Αξιοποιούνται καθημερινές καταστάσεις στο νηπιαγωγείο για την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. από τα παιδιά.				
Οι γωνιές του νηπιαγωγείου εμπλουτίζονται με διαφορετικά εργαλεία και μέσα των Τ.Π.Ε.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.3: Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού⁴

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στις διαδικασίες που αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο για την αξιοποίηση, την υποστήριξη και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Ειδικότερα, εξετάζονται στοιχεία που αφορούν την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ικανότητες, δεξιότητες και εμπειρίες του καθενός. Εξετάζεται, επίσης, ο βαθμός στον οποίο οι διοικητικές - οργανωτικές πρακτικές του νηπιαγωγείου διευκολύνουν και υποστηρίζουν τη συνεργασία ανάμεσα στο διδακτικό προσωπικό και συντονίζουν αποτελεσματικά τη συνεργασία αυτή με στόχο την καλύτερη ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών. Τέλος, αποτιμώνται οι διαδικασίες και οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τη βελτίωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής τους κατάρτισης στο πλαίσιο των απαιτήσεων του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η αποτίμηση των πρακτικών του νηπιαγωγείου σε σχέση με την αξιοποίηση, την υποστήριξη και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Διαπιστώνονται καλές πρακτικές όπως η κατανομή των εργασιών στο διδακτικό προσωπικό σύμφωνα με τις ικανότητες και τις εμπειρίες του, η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών που επιτρέπουν την επικοινωνία και τη συνεργασία των εκπαιδευτικών, διαδικασίες στήριξης των εκπαιδευτικών στις ιδιαίτερες ανάγκες τους, η διαμόρφωση πρακτικών υποδοχής και στήριξης των νέων εκπαιδευτικών, η παροχή ευκαιριών για ενδοσχολική και εξωσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κ.λπ. Εντοπίζονται τυχόν προβλήματα και αδυναμίες σε σχέση με τα επιμέρους χαρακτηριστικά του δείκτη.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν

⁴ Αφορά τα νηπιαγωγεία που στελεχώνονται από δύο ή περισσότερους εκπαιδευτικούς

τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Αξιοποίηση της εμπειρίας και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών
- Υποστήριξη της συνεχούς επιστημονικής και παιδαγωγικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών
- Υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών και των συνεργασιών μεταξύ τους

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκικού προσωπικού, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.) για τη διερεύνηση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων και καταγραφή των απόψεών τους για ζητήματα που σχετίζονται με τον δείκτη .
- Συγκέντρωση των απόψεων των εκπαιδευτικών με ερωτηματολόγιο σχετικά με τις διαφορετικές διαστάσεις του δείκτη.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- κατανομή διδακτικού και διοικητικού έργου στα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού σύμφωνα με τις ανάγκες του νηπιαγωγείου, την εμπειρία και τις ιδιαίτερες δεξιότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού (περιγραφή έργου)
- συναντήσεις του Συλλόγου Διδασκόντων ετησίως (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας)
- συμμετοχές εκπαιδευτικών σε ενδοσχολικές ή άλλες επιμορφώσεις (ως επιμορφούμενοι ή ως επιμορφωτές) (θεματολογία, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, φορέας παροχής επιμορφωτικού προγράμματος, τρόπος οργάνωσης)
- συμμετοχές εκπαιδευτικών σε επιστημονικά/ παιδαγωγικά συνέδρια (ως σύνεδροι ή ως εισηγητές), σε ερευνητικά προγράμματα και σε προγράμματα εκπαί-

δευσης ενηλίκων (θέμα συνεδρίου ή εισήγησης, φορέας οργάνωσης συνεδρίου, ερευνητικός φορέας, πλήθος συμμετεχόντων)

- συμμετοχή και συνεργασία στην εκπόνηση και υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο)
- συνεργασία εκπαιδευτικών σε επιστημονικές δραστηριότητες, στην προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών και στη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης
- μη θεσμοθετημένες συνεργασίες μεταξύ εκπαιδευτικών (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Το διδακτικό προσωπικό αξιοποιείται σύμφωνα με τις δεξιότητες, ικανότητες και τις εμπειρίες του καθενός για τις ανάγκες του νηπιαγωγείου.				
Το διδακτικό προσωπικό του νηπιαγωγείου εκδηλώνει ενδιαφέρον και συμμετέχει σε επιμορφωτικά προγράμματα, επιστημονικά συνέδρια και ερευνητικά προγράμματα.				
Στο νηπιαγωγείο πραγματοποιούνται ενδοσχολικές επιμορφώσεις με πρωτοβουλία της Προϊσταμένης και του Συλλόγου Διδασκόντων.				
Η Προϊσταμένη υποστηρίζει πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί για την επαγγελματική τους ανάπτυξη (π.χ. αλληλοπαράτηρηση μεταξύ των συναδέλφων και ανατροφοδότηση).				
Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται τακτικά για ανταλλαγή απόψεων και ανάπτυξη νέων πρακτικών.				
Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε ομαδικό προγραμματισμό των δράσεων/δραστηριοτήτων του νηπιαγωγείου.				
Το νηπιαγωγείο υποστηρίζει και βοηθά τα νεοεισερχόμενα μέλη του διδακτικού προσωπικού να ενταχθούν στην ομάδα των συναδέλφων.				
Οι εκπαιδευτικοί μοιράζονται με τους συναδέλφους τους ιδέες, υλικά και πηγές.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Δείκτης Αξιολόγησης 3.1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός αναφέρεται στις διδακτικές πρακτικές που αναπτύσσονται στη σχολική τάξη. Βασικές διαστάσεις ποιότητας για την αποτίμηση των διδακτικών πρακτικών, μεταξύ άλλων, αποτελούν: ο σχεδιασμός της διδασκαλίας, η εφαρμογή διδακτικών μεθόδων και στρατηγικών οργάνωσης της τάξης ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των παιδιών και το αντικείμενο της διδασκαλίας, όπως επίσης και η αξιοποίηση του διαθέσιμου χρόνου και των μέσων διδασκαλίας. Επιπλέον, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην ενεργητική εμπλοκή των παιδιών στη διαδικασία της μάθησης και τη συμμετοχή τους σε μορφές ενεργητικής και συνεργατικής μάθησης.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η αποτίμηση των διδακτικών πρακτικών που εφαρμόζονται στο νηπιαγωγείο. Αποτιμώνται παράμετροι που αφορούν τον σχεδιασμό της διδασκαλίας, τις διδακτικές μεθόδους, τη χρήση διδακτικών μέσων, τη διαχείριση του διδακτικού χρόνου, τη χρήση των ΤΠΕ και την ενεργητική εμπλοκή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης. Διαπιστώνονται καλές πρακτικές και εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κ.λπ.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Σχεδιασμός /δόμηση της διδασκαλίας και αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου
- Καταλληλότητα και ποικιλία διδακτικών προσεγγίσεων
- Χρήση διαθέσιμου εξοπλισμού και μέσων από εκπαιδευτικούς και μαθητές

- Ενεργός συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης.

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, μεταξύ άλλων, η ακόλουθη μέθοδος εργασίας:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκικού προσωπικού, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων, κ.λπ.) για τη διερεύνηση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Ημερολόγιο εκπαιδευτικών.
- Αλληλοπαρατήρηση της διδασκαλίας μεταξύ συναδέλφων (αντιστροφή ρόλων διδάσκοντα – παρατηρητή). Συζήτηση και αναστοχασμός.
- Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης των εκπαιδευτικών.
- Συζήτηση με τα παιδιά σε σχέση με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δείκτη (π.χ. δραστηριότητες που τους αρέσουν ή που δεν τους αρέσουν, εργασία σε ομάδες κ.λπ.).

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκικού προσωπικού κ.λπ.) αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- σχέδια ή σενάρια διδασκαλίας (αριθμός)
- πρόσθετο διδακτικό υλικό που έχει χρησιμοποιηθεί (είδος, μαθησιακή περιοχή)
- χρήση των ΤΠΕ στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου (τρόποι ένταξης)
- καινοτόμες διδακτικές εφαρμογές που εμπλέκουν ενεργητικά τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία (αριθμός, περιγραφή προσεγγίσεων)
- εκπαιδευτικές επισκέψεις (αριθμός, τόπος, σύνδεση με στόχους διδακτικού αντικείμενου).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει δραστηριότητες διατυπώνοντας σαφείς στόχους σύμφωνα με τους στόχους της κάθε μαθησιακής περιοχής του Προγράμματος Σπουδών και αυτούς που προκύπτουν από τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του.				
Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει δραστηριότητες λαμβάνοντας υπόψη το διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, την υλικοτεχνική υποδομή και τα μέσα διδασκαλίας που έχει στη διάθεσή του.				
Ο εκπαιδευτικός επιλέγει τις κατάλληλες διδακτικές προσεγγίσεις (ερωταποκρίσεις, μοντελοποίηση, επίλυση προβλήματος κ.λπ.) σύμφωνα με τους στόχους και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων, τις ιδιαίτερες και διαφορετικές ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των μαθητών της τάξης του.				
Το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που σχεδιάζει ο εκπαιδευτικός ανταποκρίνεται πλήρως και επαρκώς στους στόχους που έχει θέσει και είναι προσαρμοσμένο στα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των μαθητών της τάξης του.				
Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει δραστηριότητες αξιοποιώντας τις πληροφορίες που συλλέγει από τη συστηματική παρατήρηση των μαθητών στην τάξη.				
Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ποικίλες διδακτικές στρατηγικές (ερωταποκρίσεις, μοντελοποίηση, επίλυση προβλήματος, επίδειξη κ.λπ.) ανάλογα με το αντικείμενο διδασκαλίας, τις διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών της τάξης του.				
Ο εκπαιδευτικός εφαρμόζει ποικίλα οργανωτικά σχήματα στην τάξη (διδασκαλία στο σύνολο της τάξης ως ομάδας, εξατομικευμένη διδασκαλία, διδασκαλία σε ομάδες) ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων και τις ανάγκες του κάθε μαθητή.				

Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί μεθοδολογικές προσεγγίσεις που στηρίζονται στο παιχνίδι, τη βιωματική και συνεργατική μάθηση και δίνουν έμφαση στη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης (διερευνήσεις, σχέδια εργασίας, επισκέψεις κ.λπ.).				
Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί δημιουργικά την υλικοτεχνική υποδομή και το εκπαιδευτικό υλικό που διαθέτει το νηπιαγωγείο.				
Ο εκπαιδευτικός εμπλουτίζει την υλικοτεχνική υποδομή και το εκπαιδευτικό υλικό προκειμένου να επεκτείνει τη μάθηση των μαθητών.				
Οι μαθητές χρησιμοποιούν με δημιουργικό τρόπο τον εξοπλισμό και τα διαθέσιμα μέσα που διαθέτει το νηπιαγωγείο.				
Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει και οργανώνει δραστηριότητες, δίνοντας την ευκαιρία στους μαθητές να συμβάλουν στην τελική διαμόρφωσή τους.				
Ο εκπαιδευτικός προσφέρει στους μαθητές επιλογές, τους δίνει ευκαιρίες να αναπτύξουν τις ιδέες τους, να προτείνουν, να ρωτήσουν και να διατυπώσουν υποθέσεις.				
Το ημερήσιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου περιλαμβάνει μαθησιακές εμπειρίες που ξεκινάνε από τα ίδια τα παιδιά και τα ενδιαφέροντά τους (π.χ. θεματική προσέγγιση, σχέδια εργασίας, διερευνήσεις κ.λπ.).				
Στον σχεδιασμό του προγράμματος λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα και οι ανάγκες των παιδιών.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Δείκτης Αξιολόγησης 3.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των παιδιών

Περιγραφή:

Ο δείκτης εξετάζει τις παιδαγωγικές πρακτικές που αναπτύσσονται στην τάξη, όπως επίσης και τις πρακτικές αξιολόγησης των μαθητών.

Εστιάζει την προσοχή σε παραμέτρους που προσδιορίζουν την ποιότητα στην παιδαγωγική σχέση εκπαιδευτικού-μαθητή, όπως είναι η ανταπόκριση του εκπαιδευτικού στις εξατομικευμένες ανάγκες και ενδιαφέροντα του κάθε μαθητή, η συνεχής ενθάρρυνση και ενίσχυση των μαθητών για τις προσπάθειες που καταβάλουν και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν, η συζήτηση μαζί τους, η στάση ενεργητικής ακρόασης και γενικότερα η διασφάλιση θετικού παιδαγωγικού κλίματος.

Περαιτέρω συγκεντρώνει το ενδιαφέρον στην ποιότητα της αξιολογικής διαδικασίας που αναπτύσσεται στη σχολική τάξη: η διαμορφωτική λειτουργία της αξιολόγησης για την ανατροφοδότηση της διδασκαλίας, η υιοθέτηση ποικίλων αξιολογικών μεθόδων ανάλογα με τους στόχους και το περιεχόμενο της διδασκαλίας και η συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση της εξέλιξης των μαθητών, αποτελούν μεταξύ άλλων, σημαντικά στοιχεία για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτόν επιχειρείται η αποτίμηση των παιδαγωγικών πρακτικών και των πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών που αναπτύσσονται στη σχολική τάξη. Με τη μελέτη παραμέτρων που προσδιορίζουν την παιδαγωγική σχέση/επικοινωνία εκπαιδευτικού-μαθητή, καθώς και την αξιολόγηση της ανάπτυξης των μαθητών αναγνωρίζονται οι καλές πρακτικές, ενώ παράλληλα εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή
- Χρήση ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης
- Συστηματική παρακολούθηση της προόδου και ανατροφοδότηση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας τους
- Αξιοποίηση δεδομένων της αξιολόγησης για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκτικού προσωπικού, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.) για τη διερεύνηση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Συστηματική παρατήρηση και καταγραφή της ανάπτυξης των μαθητών.
- Ημερολόγιο εκπαιδευτικού για την καταγραφή στοιχείων της διδακτικής διαδικασίας που συνδέονται με επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.
- Παρατήρηση επιλεγμένων διαστάσεων της διδασκαλίας, σχετικών με τον συγκεκριμένο δείκτη, από συνάδελφο. Επανάληψη της διαδικασίας στην τάξη του συναδέλφου με αντιστροφή των ρόλων διδάσκοντα – παρατηρητή. Συζήτηση των δεδομένων που θα προκύψουν.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκτικού προσωπικού κ.λπ.) αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ατομικοί φάκελοι μαθητών (είδος πληροφοριών που συλλέγονται, τρόπος οργάνωσης περιεχομένου και επιλογής του)
- δράσεις εξατομικευμένης ή διαφοροποιημένης υποστήριξης σε μαθητές (μορφές δράσεων, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών)
- κανονισμός λειτουργίας σχολικής τάξης (περιεχόμενο, τρόπος εφαρμογής)
- πρακτικές ενημέρωσης προς τους γονείς, όπως ενημερωτικό δελτίο, πίνακες ανακοινώσεων, σχολική ιστοσελίδα, τηλεφωνικές επαφές (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί μια προσωπική σχέση με το κάθε παιδί που του εμπνέει ασφάλεια, εμπιστοσύνη και αποδοχή.				
Ο εκπαιδευτικός διαμορφώνει στην τάξη κλίμα αλληλοκατανόησης, δείχνει σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή, αντιμετωπίζει με διακριτικότητα ζητήματα πειθαρχίας που τυχόν παρουσιάζονται, ρυθμίζει συγκρούσεις με ορθολογική επιχειρηματολογία.				
Ο εκπαιδευτικός καλλιεργεί κλίμα συμμετοχικότητας, συνεργασίας και συλλογικότητας στην τάξη.				
Ο εκπαιδευτικός υιοθετεί ρόλο συντονιστή και εμπυχωτής της ομάδας των παιδιών της τάξης του.				
Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει και επιβραβεύει άμεσα τη συνεισφορά του κάθε παιδιού στη μαθησιακή διαδικασία σε συνδυασμό με προηγούμενες επιδόσεις του.				
Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ποικιλία ή συνδυασμό μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης (συστηματική παρατήρηση, διάλογος, ατομικός φάκελος κ.λπ.) για να αξιολογήσει τη μάθηση και την εξέλιξη των παιδιών.				
Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί κατάλληλες μεθόδους αξιολόγησης σύμφωνα με τις συνθήκες της τάξης του, τις προτεραιότητες που θέτει και τις ανάγκες των μαθητών.				
Ο εκπαιδευτικός εμπλέκει τα παιδιά στη διαδικασία της αξιολόγησης (π.χ. επιλογή μαζί με το παιδί του περιεχόμενου του ατομικού του φακέλου).				
Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνουν τα παιδιά να αυτοαξιολογούνται με βάση την πρόοδο που έχουν κάνει.				
Οι εκπαιδευτικοί συλλέγουν, συνθέτουν και ερμηνεύουν πληροφορίες που προκύπτουν από το πλαίσιο της καθημερινής εμπειρίας στην τάξη με σκοπό τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη διδασκαλία και τη μάθηση.				

Οι εκπαιδευτικοί στηρίζονται στις πληροφορίες αυτές ώστε να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν δράσεις που να ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα, τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των παιδιών της τάξης τους.				
--	--	--	--	--

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 4: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 4.1: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στις τυπικές και άτυπες σχέσεις που αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και των μαθητών μεταξύ τους. Αφορά την οικοδόμηση συνεργατικών σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών και των μαθητών μεταξύ τους, στοιχεία που συμβάλλουν στη βελτίωση των σχέσεων και της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Εστιάζει επίσης σε ζητήματα που συνδέονται με την αποτελεσματική διαχείριση προβλημάτων της συμπεριφοράς των μαθητών. Συμπεριλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τους κανόνες που ρυθμίζουν τη σχολική ζωή και ευνοούν τη δημιουργία θετικού κλίματος και την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και των μαθητών μεταξύ τους.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό επιχειρείται η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών και μεταξύ των μαθητών. Εξετάζονται οι μορφές επικοινωνίας και συνεργασίας, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων, η διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς στο πλαίσιο των ρυθμιστικών αρχών που διέπουν τη σχολική ζωή και η συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωσή τους. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η ενθάρρυνση της συμμετοχής και η παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία. Εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για δημιουργική συνεργασία εκπαιδευτικών – μαθητών
- Αποτελεσματική διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς των μαθητών
- Συμμετοχή των μαθητών στη διαμόρφωση των ρυθμιστικών πρακτικών που διέπουν τη σχολική ζωή
- Παροχή ευκαιριών για δημιουργική συνεργασία και συλλογική δράση των μαθητών

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης/διδασκικού προσωπικού, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.) για τη διερεύνηση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Συστηματική παρατήρηση και καταγραφή των αλληλεπιδράσεων των παιδιών με τους εκπαιδευτικούς.
- Συστηματική παρατήρηση των αλληλεπιδράσεων των παιδιών μεταξύ τους.
- Κοινωνιόγραμμα για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις αλληλεπιδράσεις των παιδιών μεταξύ τους.
- Βιντεοσκόπηση/μαγνητοφώνηση διδασκαλίας για τη διερεύνηση των αλληλοδράσεων που αναπτύσσονται είτε ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά, είτε ανάμεσα στα παιδιά.
- Ατομική/ομαδική συνέντευξη με τα παιδιά σχετικά με τις σχέσεις τους με τους συνομηλίκους τους.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- συμμετοχή και συνεργασία εκπαιδευτικών και μαθητών στην εκπόνηση και υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- οργανωμένες δράσεις εκπαιδευτικών-μαθητών προς την τοπική κοινωνία όπως π.χ. δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ. (αριθμός, είδος, περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων)
- περιστατικά επιθετικής συμπεριφοράς μεταξύ των παιδιών που απασχόλησαν τον Σύλλογο Διδασκόντων (αριθμός, συχνότητα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Οι εκπαιδευτικοί αφιερώνουν χρόνο σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος για να αλληλεπιδράσουν θετικά με κάθε παιδί.				
Οι εκπαιδευτικοί δημιουργούν μια προσωπική σχέση με το κάθε παιδί που εμπνέει ασφάλεια, εμπιστοσύνη και αποδοχή.				
Οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν και σέβονται τη διαφορετικότητα του κάθε παιδιού και την αναδεικνύουν με κάθε τρόπο.				
Οι εκπαιδευτικοί αναζητούν τη φωνή των παιδιών και ενθαρρύνουν κάθε παιδί να εκφράσει τις απόψεις, τις ιδέες, τον τρόπο σκέψης, τα συναισθήματα και τις επιθυμίες του.				
Οι εκπαιδευτικοί παρέχουν ευκαιρίες στα παιδιά για διάλογο και συνεργασία χρησιμοποιώντας κατάλληλες στρατηγικές (π.χ. διατυπώνοντας ανοιχτές ερωτήσεις, ενθαρρύνοντας τα παιδιά να αναπτύξουν τις σκέψεις τους κ.λπ.).				
Οι εκπαιδευτικοί δείχνουν σεβασμό στο παιχνίδι, τις πρωτοβουλίες και τις διερευνήσεις των παιδιών.				
Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται με τα παιδιά για την οργάνωση εκδηλώσεων και άλλων δραστηριοτήτων.				
Ο εκπαιδευτικός και τα παιδιά συνδιαμορφώνουν το πλαίσιο και τον κανονισμό λειτουργίας της τάξης.				
Οι εκπαιδευτικοί διαχειρίζονται τα προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών με ευαισθησία, διακριτικότητα και κατανόηση, παρέχοντας την κατάλληλη καθοδήγηση.				
Οι εκπαιδευτικοί δίνουν ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά και συστηματικά σε ομαδικές δραστηριότητες για την επίτευξη ενός κοινού στόχου στο πλαίσιο μιας ομάδας ή μικρότερων υποομάδων.				

Οι εκπαιδευτικοί καθοδηγούν και υποστηρίζουν τα παιδιά στην αποτελεσματική διαχείριση των συγκρούσεων (π.χ. υπενθυμίζοντας κανόνες και διαδικασίες που έχουν διδαχθεί, οργανώνοντας δραστηριότητες κ.λπ.).				
--	--	--	--	--

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 4: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 4.2: Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς-κοινωνικούς φορείς

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στην ποιότητα των σχέσεων και των συνεργασιών του νηπιαγωγείου με τους γονείς, αλλά και με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς. Εστιάζει σε ζητήματα που αφορούν τη διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς και την ποιότητα της ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους. Συμπεριλαμβάνει, επίσης, στοιχεία που αφορούν τις μορφές επικοινωνίας, τις διαδικασίες αλληλεπίδρασης και την ανάληψη πρωτοβουλιών οι οποίες ενισχύουν τις σχέσεις και εμπλουτίζουν το περιεχόμενο της συνεργασίας του νηπιαγωγείου με άλλα σχολεία, καθώς και με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη αποτιμώνται οι τυπικές και άτυπες σχέσεις μεταξύ των γονέων και του νηπιαγωγείου και το επίπεδο συνεργασιών του με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς. Εξετάζεται τόσο η ύπαρξη μηχανισμών τακτικής, αμφίδρομης και ουσιαστικής επικοινωνίας του νηπιαγωγείου με τους γονείς, όσο και ο βαθμός επικοινωνιακών και δημιουργικών συνεργασιών με άλλα σχολεία, καθώς και με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η υπεύθυνη πληροφόρηση, η συστηματική επικοινωνία, το θετικό κλίμα καθώς και οι καλές πρακτικές συνεργασίας του νηπιαγωγείου με γονείς, φορείς και άλλα σχολεία. Παράλληλα εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες (έλλειμμα επικοινωνίας και εμπιστοσύνης, περιορισμένη συνεργασία).

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Διαμόρφωση μηχανισμών τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας με τους γονείς
- Ποιότητα ενημέρωσης των γονέων σχετικά με την πρόοδο των παιδιών τους
- Οικοδόμηση σχέσεων συνεργασίας με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων της Προϊσταμένης, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.).
- Ερωτηματολόγιο/συνέντευξη γονέων σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τη συνεργασία με το νηπιαγωγείο.
- Παρατήρηση των ομαδικών συναντήσεων με τους γονείς.
- Ανάλυση περιεχομένου των γραπτών ανακοινώσεων προς τους γονείς.
- Ανάλυση περιεχόμενου αναφορών που γίνονται για το νηπιαγωγείο στα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου και στις ανακοινώσεις τοπικών φορέων.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- οργανωμένες συναντήσεις εκπαιδευτικών-γονέων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς (αριθμός, συχνότητα, διάρκεια, θέματα προς συζήτηση)
- άτυπες συναντήσεις ομάδων εργασίας εκπαιδευτικών-γονέων κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς (αριθμός, είδος, συχνότητα, πεδίο δραστηριότητας)
- ενημερωτικό υλικό του νηπιαγωγείου προς τους γονείς, εκδηλώσεις του νηπιαγωγείου με ομάδα-στόχο τους γονείς (αριθμός, περιγραφή)
- κοινές δράσεις του νηπιαγωγείου με τον Σύλλογο Γονέων (αριθμός, περιγραφή, αποτελέσματα)
- συναντήσεις της Προϊσταμένης του νηπιαγωγείου με τις εκπαιδευτικές αρχές (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, εμπλεκόμενοι)
- συναντήσεις της Προϊσταμένης του νηπιαγωγείου με εκπροσώπους του Δήμου

και (αριθμός, συχνότητα, θέμα, αποφάσεις)

- συνεργασίες του νηπιαγωγείου με άλλα σχολεία (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, εμπλεκόμενοι)
- συνεργασίες του νηπιαγωγείου με εκπαιδευτικούς φορείς, όπως Πανεπιστήμια κ.λπ. (αριθμός, συχνότητα, θέμα, διάρκεια, συμμετοχή, πλήθος συμμετεχόντων)
- κοινές δράσεις του νηπιαγωγείου με φορείς της τοπικής κοινωνίας (αριθμός, θέμα, περιγραφή, συμμετέχοντες).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Το νηπιαγωγείο διασφαλίζει τη δημιουργία κλίματος συνεργασίας, αλληλοεκτίμησης και αλληλοκατανόησης με τους γονείς.				
Το νηπιαγωγείο οργανώνει και εφαρμόζει διαδικασίες που διευκολύνουν τη συστηματική επικοινωνία με όλους τους γονείς των παιδιών (τακτικές συναντήσεις με το σύνολο των γονέων, πίνακας ανακοινώσεων, ενημερωτικές συναντήσεις με ειδικούς επιστήμονες κ.λπ.).				
Το νηπιαγωγείο διερευνά τις απόψεις και τις θέσεις όλων των γονέων για θέματα που αφορούν τη σχολική ζωή (με ερωτηματολόγιο, συνεντεύξεις, κ.λπ.).				
Παρέχονται ευκαιρίες για ενεργή συμμετοχή των γονέων σε δραστηριότητες και πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το νηπιαγωγείο.				
Το νηπιαγωγείο ενημερώνει και εμπλέκει τον σύλλογο γονέων στον ετήσιο προγραμματισμό δραστηριοτήτων του καθώς και στις στρατηγικές υλοποίησής τους.				
Το νηπιαγωγείο ενημερώνει συστηματικά και υπεύθυνα όλους τους γονείς για τους στόχους και το περιεχόμενο του προγράμματος.				
Το νηπιαγωγείο ενημερώνει συστηματικά και υπεύθυνα όλους τους γονείς για την πρόοδο και την εξέλιξη των παιδιών τους.				
Το νηπιαγωγείο συνεργάζεται με τους γονείς για την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς των παιδιών.				

Το νηπιαγωγείο συνεργάζεται συχνά και αποτελεσματικά με τις Σχολικές Συμβούλους και τους άλλους υπηρεσιακούς φορείς για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού του έργου.				
Το νηπιαγωγείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και υλοποιεί προγράμματα σε συνεργασία με τους Υπεύθυνους Σχολικών Δραστηριοτήτων (Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Πολιτιστικών Θεμάτων κ.λπ.).				
Το νηπιαγωγείο συνεργάζεται εποικοδομητικά με επαγγελματίες ή υπηρεσίες όπως ΚΕΔΔΥ, ειδικούς παιδαγωγούς, ψυχολόγους κ.λπ. προκειμένου να διευκολυνθεί η ένταξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.				
Η συνεργασία του νηπιαγωγείου με το Δήμο και τη Σχολική Επιτροπή είναι εποικοδομητική.				
Το νηπιαγωγείο οργανώνει και εφαρμόζει προγράμματα μετάβασης προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή προσαρμογή των παιδιών από το σπίτι στο νηπιαγωγείο και από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό νηπιαγωγείο.				
Το νηπιαγωγείο συνεργάζεται με άλλα σχολεία (νηπιαγωγεία, δημοτικά κ.λπ.), εκπαιδευτικά ιδρύματα, φορείς ή οργανισμούς (ΑΕΙ, ΤΕΙ κ.λπ.), για ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων.				
Το νηπιαγωγείο συμμετέχει ενεργά στη ζωή της κοινότητας και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για κοινές δράσεις με φορείς τοπικής ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Δείκτης Αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στη μέριμνα και το ενδιαφέρον της σχολικής μονάδας για την υλοποίηση προαιρετικών εκπαιδευτικών και πολιτιστικών προγραμμάτων και αθλητικών δραστηριοτήτων με σκοπό τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών, την υποστήριξη της ατομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών και το άνοιγμα του νηπιαγωγείου στην τοπική κοινωνία. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται σε πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στην προώθηση της μάθησης και της ανάπτυξης των παιδιών με ειδικές και εκπαιδευτικές ανάγκες ή των παιδιών από διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά περιβάλλοντα, καθώς και στην αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής στο νηπιαγωγείο.

Σκοπός

Σκοπός της διερεύνησης του δείκτη είναι η αποτίμηση των πρωτοβουλιών του νηπιαγωγείου για ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που υποστηρίζουν το Πρόγραμμα Σπουδών και λειτουργούν υποστηρικτικά και αντισταθμιστικά για ορισμένες κατηγορίες μαθητών. Διαπιστώνονται θετικά στοιχεία, όπως η ανάπτυξη εναλλακτικών δράσεων, η συμμετοχή και η εμπλοκή των μελών της σχολικής κοινότητας και η έμφαση στην καινοτομία. Παράλληλα εντοπίζονται προβλήματα και αδυναμίες, όπως δυσλειτουργίες στην οργάνωση και τη συνεργασία, δυσεκπλήρωτοι στόχοι κ.λπ.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και με τους δείκτες των τομέων «Εκπαιδευτικά αποτελέσματα» και «Αποτελέσματα του νηπιαγωγείου».

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υλοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό του Προγράμματος Σπουδών
- Ανάλυση καινοτόμων πρωτοβουλιών, υποστήριξη καινοτομικών παρεμβάσεων
- Υλοποίηση ειδικών υποστηρικτικών-αντισταθμιστικών προγραμμάτων για ορισμένες κατηγορίες μαθητών
- Υιοθέτηση μέτρων και παρεμβάσεων στο νηπιαγωγείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων της Προϊσταμένης, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.) με στόχο την καταγραφή των καινοτόμων δράσεων και προγραμμάτων που υλοποιεί το νηπιαγωγείο.
- Ερωτηματολόγια/συνεντεύξεις για τη διερεύνηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη (π.χ. βαθμός ικανοποίησης των μαθητών από τις εκπαιδευτικές επισκέψεις).

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, όπως Περιβαλλοντική Αγωγή, Αγωγή Υγείας κ.λπ. που εκπονούνται στο νηπιαγωγείο (είδος, αριθμός, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, στόχοι, περιεχόμενο)
- ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα σχολεία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο)
- ανάπτυξη μορφών επικοινωνίας του νηπιαγωγείου, όπως έκδοση εφημερίδας, ενημέρωση σχολικής ιστοσελίδας, ενημερωτικά έντυπα κ.λπ. (μορφές, περιεχόμενο, συχνότητα)
- ομιλίες και διαλέξεις (αριθμός, θέμα, προσκεκλημένοι, πλήθος συμμετεχόντων).
- καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (είδη, συχνότητα, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, διακρίσεις του νηπιαγωγείου)
- αθλητικές εκδηλώσεις (είδη, συχνότητα, διάρκεια, πλήθος συμμετεχόντων, διακρίσεις του νηπιαγωγείου)

- επισκέψεις σε τόπους επιστημονικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος (αριθμός, θέμα, πλήθος συμμετεχόντων, δραστηριότητες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την επίσκεψη)
- εθελοντικές δράσεις που οργανώνει ή συμμετέχει το νηπιαγωγείο (είδη δράσεων, πλήθος συμμετεχόντων, διάρκεια, αποτελέσματα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Στο νηπιαγωγείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για συμμετοχή σε προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο.				
Στο νηπιαγωγείο αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των μαθητών σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις.				
Το νηπιαγωγείο πραγματοποιεί κατά τακτά χρονικά διαστήματα επισκέψεις των μαθητών σε χώρους επιστημονικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος.				
Οι εκπαιδευτικοί δοκιμάζουν και πειραματίζονται σε καινοτόμες δράσεις και πρωτοβουλίες στο νηπιαγωγείο.				
Το νηπιαγωγείο παρέχει σε όλα τα παιδιά ευκαιρίες να αξιοποιήσουν το δυναμικό και τις εμπειρίες τους μέσα σε ένα κλίμα ασφάλειας και αποδοχής.				
Το νηπιαγωγείο οργανώνει και υλοποιεί διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές για να καλύψει τις μαθησιακές ανάγκες όλων των παιδιών.				
Το νηπιαγωγείο προωθεί την εργασία σε ομάδες για την άμβλυση των διακρίσεων και προκαταλήψεων μεταξύ των παιδιών και την προώθηση της ισότητας και της ενεργής συμμετοχής όλων των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.				
Στο νηπιαγωγείο προβλέπονται και λειτουργούν διαδικασίες για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών.				
Το νηπιαγωγείο λαμβάνει μέτρα για την υποστήριξη μαθητών που απουσιάζουν από το νηπιαγωγείο για μεγάλο χρονικό διάστημα.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Δείκτης Αξιολόγησης 5.2: Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου

Περιγραφή:

Ο δείκτης αφορά τις πρακτικές του νηπιαγωγείου που συνδέονται με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό για τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Εστιάζει την προσοχή στην ποιότητα των διαδικασιών που αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή σχεδίων δράσης, την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους. Αναδεικνύει την ανάγκη για μια συνεχή και συστηματική διαδικασία εκπαιδευτικού σχεδιασμού, η οποία βασίζεται σε δεδομένα αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και έχει θετικό αντίκτυπο στη λειτουργία και στα επιτεύγματα του νηπιαγωγείου μακροπρόθεσμα.

Ζητήματα όπως η ένταξη του εκπαιδευτικού σχεδιασμού στην καθημερινή δραστηριότητα του νηπιαγωγείου, η οργανική σύνδεσή του με συγκεκριμένα δεδομένα αξιολόγησης για τη λειτουργία του νηπιαγωγείου, η συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας σε όλα τα στάδια της εφαρμογής του, η ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα νηπιαγωγεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς για την επίτευξη των στόχων του, καθώς και η υποστήριξη της διάρκειας και της βιωσιμότητας των δράσεων βελτίωσης, αποτελούν, μεταξύ άλλων, σημεία εστίασης για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού σχεδιασμού που αναπτύσσεται στο νηπιαγωγείο για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου. Αποτιμώνται οι ενέργειες και οι ρυθμίσεις του νηπιαγωγείου για τη διαμόρφωση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση σχεδίων δράσης, καθώς και η μέριμνα που λαμβάνεται για τη διασφάλιση της συνέχειας και της βιωσιμότητας των δράσεων βελτίωσης. Διαπιστώνονται οι ελλείψεις και οι αδυναμίες και αναδεικνύονται οι καλές πρακτικές.

Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η συγκριτική εκτίμηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε συνδυασμό με τους δείκτες των τομέων 5 «Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα» και 6 «Αποτελέσματα του Νηπιαγωγείου». Στο πλαίσιο αυτό η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού εξετάζεται σε συνάρτηση με τους δείκτες Φοίτηση και διαρροή των μαθητών, Επιτεύγματα και πρόοδος

των μαθητών, Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών και Επίτευξη των στόχων του νηπιαγωγείου. Επίσης, μπορούν να συνεκτιμηθούν στοιχεία από τους δείκτες: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής Ζωής, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς κ.λπ.

Εξετάζεται, τέλος, η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίου δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υποστήριξη μιας συνεχούς και συστηματικής διαδικασίας προγραμματισμού και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου
- Διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας στη διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίων δράσης
- Αξιοποίηση και βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των σχεδίων δράσης

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη, το νηπιαγωγείο μπορεί να συγκεντρώσει δεδομένα, μεταξύ άλλων, με τις ακόλουθες μεθόδους και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων Προϊσταμένης, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.) με στόχο την αποτίμηση των αποτελεσμάτων της αυτοαξιολόγησης και των σχεδίων δράσης που αναπτύχθηκαν στο νηπιαγωγείο.
- Ερωτηματολόγια/συνεντεύξεις που απευθύνονται προς την Προϊσταμένη, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για τη διερεύνηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη.
- Συζήτηση στον Σύλλογο Διδασκόντων των προβλημάτων και των δυσκολιών που παρουσιάζονται κατά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, καθώς και τρόπων αντιμετώπισής τους.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται ποσοτικά δεδομένα όπως:

- συμμετοχή εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων στη διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση σχεδίων δράσης (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συμμετοχής, αντικείμενο)
- συνεδριάσεις της Προϊσταμένης ή/και του Συλλόγου Διδασκόντων στο πλαίσιο

του εκπαιδευτικού σχεδιασμού (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συνάντησης, πλήθος συμμετεχόντων, αντικείμενο, βασικές αποφάσεις)

- συναντήσεις της Προϊσταμένης ή /και του Συλλόγου Διδασκόντων με εκπροσώπους των γονέων για θέματα που αφορούν τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συνάντησης, πλήθος συμμετεχόντων, αντικείμενο, βασικές αποφάσεις)
- συναντήσεις της Προϊσταμένης ή /και του Συλλόγου Διδασκόντων με άλλα σχολεία και φορείς της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού (αριθμός, χρόνος και διάρκεια συνάντησης, πλήθος συμμετεχόντων, αντικείμενο, βασικές αποφάσεις)
- αξιοποίηση αποτελεσμάτων δράσεων βελτίωσης σε ενδοσχολικό και εξωσχολικό επίπεδο
- δεδομένα αξιολόγησης προηγούμενων σχεδίων δράσης.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η διαδικασία του εκπαιδευτικού σχεδιασμού – η διαμόρφωση, η εφαρμογή και η αξιολόγηση σχεδίων δράσης- αποτελεί για το νηπιαγωγείο μια συνεχή και σταθερή δραστηριότητα, ενταγμένη στην καθημερινή του λειτουργία.				
Τα σχέδια δράσης που διαμορφώνονται βασίζονται στην ανάλυση της σχολικής πραγματικότητας με την αξιοποίηση δεδομένων αυτοαξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.				
Τα σχέδια δράσης που διαμορφώνονται θέτουν εφικτούς αλλά φιλόδοξους στόχους και προσδιορίζουν με σαφήνεια το σύνολο των παραμέτρων για την υλοποίηση κάθε δράσης (στόχους, κριτήρια επιτυχίας, μέθοδο υλοποίησης, χρονοδιάγραμμα, πόρους και μέσα, διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης).				
Η υλοποίηση των επιμέρους διαδικασιών υποστηρίζεται από ισχυρό αίσθημα δέσμευσης των εκπαιδευτικών του νηπιαγωγείου.				
Το νηπιαγωγείο ενθαρρύνει τη διευρυμένη συμμετοχή των μελών της σχολικής κοινότητας σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.				

Το νηπιαγωγείο δίνει έμφαση στην από κοινού δραστηριοποίησή του με άλλα σχολεία, εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς φορείς, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.				
Τα μέλη της σχολικής κοινότητας έχουν ξεκάθαρη εικόνα των σχεδίων δράσης που πρόκειται να υλοποιήσει το νηπιαγωγείο, των διαδικασιών που συνδέονται με αυτά και του ρόλου που αναλαμβάνουν.				
Το νηπιαγωγείο αναπτύσσει συστηματικές διαδικασίες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των σχεδίων δράσης που υλοποιεί.				
Το νηπιαγωγείο λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για τη διασφάλιση της συνέχειας και της βιωσιμότητας των δράσεων βελτίωσης.				
Οι δράσεις βελτίωσης έχουν άμεση αλλά και μακροπρόθεσμη θετική επίδραση στη γενικότερη λειτουργία και τα επιτεύγματα του νηπιαγωγείου.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης 6.1: Φοίτηση και διαρροή των μαθητών

Περιγραφή:

Με τον δείκτη αυτό αποτιμώνται οι διαμορφωμένες πρακτικές του νηπιαγωγείου (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών και την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και σχολικής διαρροής.

Ειδικότερα, εξετάζονται στοιχεία που αφορούν τη συστηματική παρακολούθηση του προγράμματος από όλους τους μαθητές, τη συστηματική απουσία και ελλιπή φοίτηση ή την επαναφοίτηση των μαθητών. Διερευνώνται, τέλος, οι λόγοι για τους οποίους κάποιοι μαθητές απουσιάζουν συστηματικά ή διακόπτουν τη φοίτησή τους ή οι λόγοι για τους οποίους επαναφοιτούν καθώς και οι τρόποι παρέμβασης του νηπιαγωγείου.

Σκοπός:

Με τη διερεύνηση του δείκτη επιχειρείται η αποτίμηση των πρακτικών του νηπιαγωγείου για την παρακολούθηση της φοίτησης των μαθητών και την αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων φοίτησης και διαρροής. Αναδεικνύονται καλές πρακτικές και εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Επίδοση και πρόοδος των μαθητών, Συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών κ.ά.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Υψηλά επίπεδα φοίτησης των μαθητών
- Περιορισμένη διαρροή μαθητών

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων του Διευθυντή, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καρτέλες μαθητών, απουσιολόγια, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.).
- Ερωτηματολόγιο/συνεντεύξεις γονέων σχετικά με τους λόγους για τους οποίους οι μαθητές απουσιάζουν συστηματικά ή ζητούν την επαναφοίτηση των παιδιών τους.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ποσοστό των μαθητών που ήρθαν στο νηπιαγωγείο με μετεγγραφή σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων μαθητών κατά φύλο και συνολικά
- ποσοστό των μαθητών που έφυγαν από το νηπιαγωγείο με μετεγγραφή σε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό νηπιαγωγείο σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων μαθητών κατά φύλο και συνολικά
- ποσοστό αλλοδαπών μαθητών ανά τμήμα
- ποσοστό μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ανά τμήμα
- ποσοστό μαθητών που επαναφοιτούν
- ποσοστό μαθητών που κατά τη διάρκεια του έτους εγκατέλειψαν το νηπιαγωγείο.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Στο νηπιαγωγείο προβλέπονται και εφαρμόζονται αποτελεσματικά διαδικασίες για την παρακολούθηση της φοίτησης των παιδιών.				
Το νηπιαγωγείο γνωρίζει ποια παιδιά απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα καθώς και τους λόγους απουσίας τους.				
Τα παιδιά προσέρχονται έγκαιρα στην τάξη και παρακολουθούν το πρόγραμμα μέχρι τη λήξη του.				
Το νηπιαγωγείο λαμβάνει μέτρα για την υποστήριξη των μαθητών που απουσιάζουν από το νηπιαγωγείο για μεγάλο χρονικό διάστημα.				

Το νηπιαγωγείο συγκεντρώνει δεδομένα που τεκμηριώνουν την ανάγκη επαναφοίτησης ορισμένων παιδιών.				
Υπάρχει πρόβλεψη στο νηπιαγωγείο για τη βελτίωση της φοίτησης σε περιπτώσεις παιδιών που απουσιάζουν συστηματικά (συνεργασία με γονείς, συμβουλευτικά κέντρα κ.λπ.).				
Οι περιπτώσεις των παιδιών που εγκαταλείπουν το νηπιαγωγείο είναι περιορισμένες.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης 6.2: Επιτεύγματα και πρόοδος των μαθητών

Περιγραφή:

Ο δείκτης αυτός εξετάζει τις επιδόσεις των μαθητών σε σχέση με τους στόχους και το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών, καθώς και την πρόοδο που παρουσιάζουν τα επιτεύγματα των μαθητών του διαχρονικά. Η πρόοδος των μαθητών απεικονίζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και χρησιμοποιείται ως ένα βασικό εργαλείο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η διαπίστωση των επιτευγμάτων και της προόδου των μαθητών. Συνεκτιμώνται παράμετροι που επηρεάζουν τις επιδόσεις και την πρόοδο των μαθητών, καθώς και πρακτικές που συμβάλλουν στη βελτίωση των επιδόσεων και την ενίσχυση της προόδου των μαθητών από την πλευρά του νηπιαγωγείου. Επισημαίνονται οι καλές πρακτικές του νηπιαγωγείου και εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες, όπως Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις, Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη μαθητών.

Εξετάζεται επίσης η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Εκπαιδευτικά επιτεύγματα των μαθητών που ανταποκρίνονται στους στόχους του Προγράμματος Σπουδών
- Πρόοδος όλων των μαθητών σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων της Προϊσταμένης, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.).
- Ατομικοί φάκελοι μαθητών.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία, όπως:

- αξιοποίηση των δεδομένων που περιέχονται στους ατομικούς φακέλους και αναδεικνύουν την εξέλιξη και τα επιτεύγματα των παιδιών.

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Η πλειονότητα των παιδιών ανταποκρίνεται στους στόχους και τα περιεχόμενα της κάθε μαθησιακής περιοχής του Προγράμματος Σπουδών.				
Όλοι οι μαθητές παρουσιάζουν πρόοδο σε σχέση με προηγούμενα επιτεύγματά τους.				
Η παρακολούθηση του προγράμματος του νηπιαγωγείου μειώνει τις ανισότητες στις επιδόσεις και την πρόοδο των παιδιών.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτης Αξιολόγησης 6.3: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

Περιγραφή:

Ο συγκεκριμένος δείκτης αναφέρεται στην αποτελεσματικότητα των πρακτικών που αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο για την ολόπλευρη, αρμονική, ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από φύλο, κοινωνική, πολιτισμική προέλευση ή άλλες ιδιαιτερότητες. Πιο συγκεκριμένα, εστιάζει στην ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών με έμφαση στην υπευθυνότητα, στην καλλιέργεια διαπροσωπικών και επικοινωνιακών ικανοτήτων, ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και ανάληψης πρωτοβουλιών, καθώς και αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ιδιότητα του ενεργού δημοκρατικού πολίτη.

Σκοπός:

Με τον συγκεκριμένο δείκτη επιχειρείται η διερεύνηση του βαθμού στον οποίο το νηπιαγωγείο επιτυγχάνει την πλήρη ατομική και κοινωνική ανάπτυξη όλων των παιδιών ώστε μελλοντικά να εξελιχθούν σε ενεργοί και δημοκρατικοί πολίτες. Διαπιστώνονται οι καλές πρακτικές και επισημαίνονται προβλήματα και ελλείψεις στις πρωτοβουλίες του νηπιαγωγείου.

Ειδικό ενδιαφέρον έχει η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη σε σχέση με άλλους δείκτες όπως: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής, Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών, Ανάπτυξη και εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών, Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών, Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς-κοινωνικούς φορείς, Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, Υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις κ.ά.

Εξετάζεται, τέλος, η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας

- Ανάπτυξη του δυναμικού κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως ικανοτήτων, γένους, κοινωνικής, πολιτισμικής προέλευσης ή άλλων ιδιαιτεροτήτων

- Ανάπτυξη των ατομικών και κοινωνικών ικανοτήτων των μαθητών
- Ικανοποίηση των μαθητών από την εκπαιδευτική διαδικασία

Μέθοδος εργασίας

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων της Προϊσταμένης, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων κ.λπ.) σχετικά με τις επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.
- Συστηματική παρατήρηση της ανάπτυξης των μαθητών.
- Ατομικοί φάκελοι μαθητών.
- Ερωτηματολόγια/ατομικές ή ομαδικές συνεντεύξεις που απευθύνονται προς τα παιδιά ή τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τις επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- συμμετοχή των μαθητών σε προγράμματα δράσης κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού περιεχομένου στο νηπιαγωγείο και την τοπική κοινωνία (αριθμός, διάρκεια, περιεχόμενο, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών)
- ανάπτυξη συνεργασιών του νηπιαγωγείου με άλλα σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο (διάρκεια, αριθμός, περιεχόμενο)
- ανάπτυξη συνεργασιών του νηπιαγωγείου με κοινωνικούς/ πολιτιστικούς /εκπαιδευτικούς φορείς σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο (διάρκεια, αριθμός, περιεχόμενο)
- περιστατικά αντικοινωνικής συμπεριφοράς μαθητών που απασχόλησαν τον Σύλλογο Διδασκόντων ή την Προϊσταμένη (αριθμός, συχνότητα, πλήθος συμμετεχόντων)
- περιστατικά αλληλεγγύης μεταξύ των μαθητών (περιγραφή, πλήθος συμμετεχόντων μαθητών, αποτελέσματα).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη

	1	2	3	4
Το νηπιαγωγείο αναπτύσσει δράσεις με σκοπό την κατανόηση, την προστασία και την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών στο νηπιαγωγείο και την κοινωνία.				
Το νηπιαγωγείο αναγνωρίζει και σέβεται τη διαφορετικότητα κάθε παιδιού (προσωπικότητα, ικανότητες, μαθησιακό στυλ, τρόπους έκφρασης και επικοινωνίας, φύλο, κοινωνική και πολιτισμική προέλευση, γλώσσα κ.λπ.) και την αναδεικνύει με θετικό τρόπο.				
Το νηπιαγωγείο παρέχει ευκαιρίες στα παιδιά να αναγνωρίζουν την ατομικότητά τους, να αναπτύξουν το αίσθημα του «ανήκειν» και να αποκτήσουν θετική αυτοεκτίμηση.				
Το νηπιαγωγείο παρέχει ευκαιρίες στα παιδιά να οριοθετούν τη συμπεριφορά τους και να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους και τις δυσκολίες που συμβαίνουν στην καθημερινότητα.				
Το νηπιαγωγείο παρέχει ευκαιρίες στα παιδιά για απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων ώστε να διαμορφώσουν υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις και να αναπτύξουν αξίες και στάσεις που προάγουν τη συλλογικότητα και την κοινωνική ευαισθησία.				
Το νηπιαγωγείο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις με σκοπό την καταπολέμηση των διαχωρισμών και του αποκλεισμού και την ενδυνάμωση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας μεταξύ των παιδιών.				
Όλοι οι μαθητές γίνονται αποδεκτοί από τους συμμαθητές τους ανεξάρτητα από το γλωσσικό και πολιτισμικό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται ή τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που έχουν.				
Το νηπιαγωγείο παρέχει ίσες ευκαιρίες συμμετοχής όλων των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη σχολική ζωή.				

Το νηπιαγωγείο ενθαρρύνει τα παιδιά να επιλύουν τυχόν συγκρούσεις με κοινωνικά αποδεκτό τρόπο.				
Οι μαθητές συμμετέχουν συλλογικά και υπεύθυνα στη διαχείριση των προβλημάτων της σχολικής ζωής.				
Το νηπιαγωγείο αναγνωρίζει και σέβεται τις απόψεις των παιδιών σχετικά με τον τρόπο που βιώνουν την καθημερινή τους ζωή στο περιβάλλον του νηπιαγωγείου και τα ενθαρρύνει να τις εκφράσουν.				
Το νηπιαγωγείο αναπτύσσει μηχανισμούς διερεύνησης του βαθμού ικανοποίησης των παιδιών από την καθημερινή ζωή στο περιβάλλον του νηπιαγωγείου.				

Πρόσθετα Στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ 7: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 7.1: Επίτευξη των στόχων του νηπιαγωγείου

Περιγραφή:

Ο δείκτης αναφέρεται στη συνολική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου που προσφέρεται στο νηπιαγωγείο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Εστιάζει το ενδιαφέρον στην πορεία εφαρμογής του σχολικού προγράμματος και στην εκπλήρωση ή μη των ετήσιων προγραμματισμένων στόχων, καθώς και στον βαθμό ικανοποίησης των μελών της σχολικής κοινότητας από τις συνθήκες και τον τρόπο λειτουργίας της σχολικής μονάδας. Ως εκ τούτου αναφέρεται (άμεσα ή έμμεσα) σε όλους τους τομείς και δείκτες του εκπαιδευτικού έργου, όπως αυτοί προσδιορίζονται και αποτιμώνται ξεχωριστά, καθώς και στις πρωτοβουλίες και δράσεις που αναπτύσσει ο Σύλλογος Διδασκόντων εντάσσοντάς τες στον ετήσιο σχολικό προγραμματισμό για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στα επιμέρους και στο σύνολό του. Ποιοτικά χαρακτηριστικά των διαδικασιών εφαρμογής του σχολικού προγράμματος, αποτελεσματικότητα των σχεδίων δράσης, καθώς και στρατηγικές ή μέτρα για την αξιοποίηση των θετικών αποτελεσμάτων αποτελούν επίσης βασικά σημεία αναφοράς για την αποτίμηση του δείκτη.

Σκοπός:

Με τον δείκτη αυτό αποτιμώνται ποιοτικά χαρακτηριστικά της εφαρμογής και ο βαθμός εκπλήρωσης των ετήσιων προγραμματισμένων στόχων του νηπιαγωγείου. Το ίδιο αποτιμάται και ο βαθμός ικανοποίησης των μελών της σχολικής κοινότητας από τις συνθήκες λειτουργίας του νηπιαγωγείου και το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο. Αναδεικνύονται τα επιτεύγματα και οι καλές πρακτικές της σχολικής μονάδας και επισημαίνονται τυχόν αδυναμίες και δυσλειτουργίες, προκειμένου να ανατροφοδοτηθεί ο προγραμματισμός έργου για το επόμενο σχολικό έτος.

Η εκτίμηση των αποτελεσμάτων που αφορούν τον συγκεκριμένο δείκτη συνδέεται ή διασταυρώνεται με την αποτίμηση όλων των άλλων δεικτών, καθώς αναφέρεται άμεσα ή έμμεσα σε αυτούς αξιοποιώντας στοιχεία από την αποτίμησή τους.

Ενδεικτικά κριτήρια ποιότητας:

- Ανταπόκριση του νηπιαγωγείου στις θεσμικές του υποχρεώσεις

- Επίτευξη των ετήσιων στόχων του νηπιαγωγείου
- Αποτελεσματικότητα των σχεδίων δράσης
- Ικανοποίηση των αναγκών των μελών της σχολικής κοινότητας

Μέθοδος εργασίας:

Για τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών του δείκτη μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες μέθοδοι και εργαλεία:

- Ανάλυση κειμένων/τεκμηρίων από το αρχείο του νηπιαγωγείου (Βιβλίο Πράξεων της Προϊσταμένης, Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του νηπιαγωγείου σε υπάρχουσες βάσεις δεδομένων, σχέδια δράσης, εκπαιδευτικά προγράμματα κ.λπ.) σχετικά με τις επιμέρους διαστάσεις ποιότητας του δείκτη.
- Ερωτηματολόγια/συνεντεύξεις που απευθύνονται προς τους εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο.

Διαθέσιμα στο νηπιαγωγείο στοιχεία για τη διερεύνηση του δείκτη:

Από το αρχείο του νηπιαγωγείου αξιοποιούνται και συνεκτιμώνται στοιχεία όπως:

- ετήσιος προγραμματισμός των δράσεων του νηπιαγωγείου
- συνεργασίες εκπαιδευτικών για σχεδιασμό και ανάπτυξη δράσεων, προγραμμάτων, και καινοτόμων παρεμβάσεων στο χώρο της σχολικής κοινότητας (ημερολόγια – πρακτικά συνεδριάσεων των ομάδων, θέματα, προτάσεις, αποφάσεις)
- συμπεράσματα από ολοκλήρωση σχεδίων δράσης ή άλλων εκπαιδευτικών και αντισταθμιστικών προγραμμάτων
- κοινές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, καθώς και αντιπροσώπων των θεσμικών φορέων της εκπαίδευσης (σχολικές γιορτές, ενημερωτικές συναντήσεις, εορταστική εκδήλωση για τη λήξη του σχολικού έτους κ.λπ.).

Ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης του δείκτη:

	1	2	3	4
Το νηπιαγωγείο ανταποκρίθηκε με επάρκεια και αποτελεσματικότητα στις θεσμικές του υποχρεώσεις.				
Το νηπιαγωγείο υλοποίησε με επιτυχία τους στόχους που είχαν τεθεί στην αρχή της σχολικής χρονιάς.				

Το νηπιαγωγείο ανταποκρίθηκε συνολικά στις προσδοκίες των εκπαιδευτικών και των γονέων για την πρόοδο και την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών.				
Οι εκπαιδευτικοί είναι αισιόδοξοι για την περαιτέρω βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στο νηπιαγωγείο τους κατά την επόμενη σχολική χρονιά.				
Τα παιδιά είναι ικανοποιημένα από τη φοίτησή τους στο νηπιαγωγείο.				
Οι γονείς είναι ικανοποιημένοι με τη γενικότερη λειτουργία και τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα του νηπιαγωγείου.				
Αξιοποιήθηκαν αποτελεσματικά οι νέες τεχνολογίες σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης, προβολής και δημοσιότητας του νηπιαγωγείου.				

Πρόσθετα στοιχεία

Οι εκπαιδευτικοί καθορίζουν πρόσθετα συμπληρωματικά στοιχεία και διαμορφώνουν ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας.